

ingediend op **1827** (2023-2024) – Nr. 2
13 november 2023 (2023-2024)

Verslag

namens de Commissie voor Wonen en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door Manuela Van Werde

over het ontwerp van decreet

over Vlaamse erfgoednetwerken

Documenten in het dossier:
1827 (2023-2024) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

Samenstelling van de Commissie voor Wonen en Onroerend Erfgoed:

Voorzitter: Kurt De Loor.

Vaste leden:

Allessia Claes, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Manuela Van Werde, Katja Verheyen;

Adeline Blancquaert, Guy D'haeseleer, Kristof Slagmulder;

Vera Jans, Joke Schauvliege;

Gwenny De Vroe, Mercedes Van Volcem;

An Moerenhout, Tine Van den Brande;

Kurt De Loor.

Plaatsvervangers:

Inez De Coninck, Veerle Geerinckx, Sofie Joosen, Rita Moors, Jeroen Tiebout;

Leo Pieters, Klaas Sloomans, Frieda Verougstraete-Deschacht;

Katrien Partyka, Katrien Schryvers;

Steven Coenegrachts, Jean-Jacques De Gucht;

Ann De Martelaer, Jeremie Vaneeckhout;

Maxim Veys.

INHOUD

1.	Toelichting door de minister en het agentschap Onroerend Erfgoed	4
1.1.	Algemene toelichting door de minister	4
1.2.	Inhoudelijke toelichting door het agentschap Onroerend Erfgoed	5
2.	Algemene bespreking	7
2.1.	Vragen en opmerkingen van Manuela Van Werde	7
2.2.	Vragen en opmerkingen van Maxim Veys	8
2.3.	Vragen en opmerkingen van Kristof Slagmulder	8
2.4.	Vragen en opmerkingen van Joke Schauvliege	8
2.5.	Antwoorden van de minister	9
2.6.	Antwoorden van het agentschap Onroerend Erfgoed	10
3.	Artikelsgewijze bespreking en stemming	10
4.	Stemming over het volledige ontwerp van decreet	11

Bijlagen: zie de [dossierpagina](#) op www.vlaamsparlement.be

De Commissie voor Wonen en Onroerend Erfgoed besprak op 8 november 2023 het ontwerp van decreet over Vlaamse erfgoednetwerken.

De presentatie bij de toelichting van het ontwerp van decreet door minister Matthias Diependaele en het agentschap Onroerend Erfgoed is raadpleegbaar op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

1. Toelichting door de minister en het agentschap Onroerend Erfgoed

1.1. Algemene toelichting door de minister

Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, licht toe dat de Vlaamse overheid al sinds 1994 erkent dat er behoefte is aan een organisatie die belast is met het beheren en ontsluiten van een portfolio van onroerenderfgoedlocaties. In dat jaar werd de Stichting Vlaams Erfgoed met dat takenpakket en met de bijbehorende financiering opgericht. Voor die subsidiëring werd een beperkte rechtsbasis gecreëerd en de nieuwe stichting kreeg stelselmatig meer ‘ambitieuze’ sites toegewezen met de verwachting daarvoor een oplossing te vinden.

Vandaag is de rechtsopvolger Herita vzw een van de belangrijkste Vlaamse erfgoedorganisaties, met een ruim portfolio waaronder nog altijd een groot aantal sites in erfpacht van de Vlaamse overheid. Dat sitebeheer blijft de kern uitmaken van wat Herita vandaag doet, maar de organisatie heeft in de loop van de jaren ook bijkomende opdrachten gekregen, waaronder het takenpakket van het vroegere VCM-Contactforum voor Erfgoedverenigingen vzw. Die taakverruiming leidde niet tot een grotere efficiëntie en woog ook op de basisopdracht van de organisatie: het beheren van erfgoed.

In 2022, met het aantreden van de nieuwe directeur, kondigde Herita aan te willen aanknopen met de oorspronkelijke opdracht van de organisatie. Herita wil uitgroeien tot een organisatie met de focus op het aanleggen en beheren van een verruimd Vlaams erfgoedportfolio. De Vlaamse Regering besliste Herita te volgen in die ambitie.

De behoefte aan een partner waaraan erfgoed kan worden toevertrouwd blijft onverminderd groot. De Vlaamse overheid moet haar verantwoordelijkheid nemen, maar kan dat alleen met de hulp van een gespecialiseerde partner. In 2022 werd de Vlaamse overheid eigenaar van het kasteel van Heers, een fantastische erfgoedlocatie die naar oplossingen snakt, maar die de draagkracht van privé-initiatiefnemers en lokale overheden verregaand overstijgt. Idem in het symbooldossier Doel, met het Hooghuis en het Hof ter Walle als iconische erfgoedlocaties. Naast sites kreeg Herita ook een fors aandeel aan relancemiddelen om de torenhoge ambities financieel te kunnen waarmaken.

De minister beseft evenwel dat zo’n groot vertrouwen in een organisatie niet mogelijk is zonder een aangepast kader en controlemechanisme. De Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 legt ondertussen ook een formeel subsidiekader op. Vandaar de intentie om het vertrouwen in Herita te koppelen aan een aangepaste juridische onderbouw die structureel regelt wat het takenpakket en de financiële ondersteuning en controle door de Vlaamse overheid zijn en hoe de samenwerking verloopt met het soort organisatie dat Herita wenst te zijn. Het proces laat ook toe de oorspronkelijke rechtsbasis voor de Stichting Vlaams Erfgoed, die eerder summier kan worden genoemd, te expliciteren en actualiseren. Het ontwerp van decreet ligt nu voor en ondertussen wordt er ook gewerkt aan een uitvoeringsbesluit.

Misschien belangrijk om weten is nog dat wat vandaag Vlaamse erfgoednetwerken heet, initieel de werktitel Vlaamse National Trusts droeg. De Britse National Trust is inderdaad een model, maar slechts één van vele, en de minister beseft dat Herita vandaag lang niet vergelijkbaar is met die privéorganisatie die met eigen inkomsten een erfgoednetwerk beheert. De organisatie lijkt even goed op English Heritage of het Franse Centre des monuments nationaux, die namens de overheid erfgoed beheren. Er werd gekozen voor een eigen Vlaamse oplossing.

1.2. Inhoudelijke toelichting door het agentschap Onroerend Erfgoed

Serge Defresne, beleidsmedewerker van het agentschap Onroerend Erfgoed, verduidelijkt vervolgens de geest van het ontwerp van decreet. Het is belangrijk om het ontwerp van decreet samen te lezen met het uitvoeringsbesluit dat wordt voorbereid en ook met de samenwerkingsovereenkomsten die met individuele netwerken zullen worden gesloten en die de kern van de samenwerking zijn. Dat zal het volledige kader bieden. Het ontwerp van decreet is maar de eerste stap van een cascade en bevat alleen de hoofdlijnen waaraan men echt belang hecht, de aspecten die men aan de organisatie wil koppelen die men echt in steen gebeiteld wil zien. Eerder technische aspecten worden in het besluit van de Vlaamse Regering geregeld en het echte werk zal gebeuren in de samenwerkingsovereenkomst, waarbij men kan bekijken welk soort samenwerking nuttig is naargelang de situatie.

Het ontwerp van decreet biedt in de eerste plaats de mogelijkheid om netwerken te erkennen. Dat is een nieuw gegeven. Dat was bij de initiële Stichting Vlaams Erfgoed niet het geval. Dat was een als partner geponeerde organisatie. In dit ontwerp van decreet is de erkenning een handeling die door de Vlaamse Regering wordt verricht. De kern van het ontwerp van decreet is een definitie van wat een erfgoednetwerk is en wat de opdrachten van zo'n netwerk zijn. In essentie kan daarin artikel 12 van het decreet van 6 juli 1994 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1994 worden herkend, waarbij de Vlaamse Regering werd gemachtigd toe te treden tot de Stichting Vlaams Erfgoed vzw. Die bepaling besloeg echter niet meer dan een derde van een pagina en de opdracht van de stichting besloeg maar een paragraaf daarvan. In het ontwerp van decreet wordt dat wat meer uitgewerkt. Er wordt ook voorzien in het intrekken van de opdracht.

Het ontwerp van decreet en de andere wetteksten die daarbij horen, zijn ook een vorm van subsidiekader en geven dus alles weer wat volgens het subsidiekader wettelijk moet worden verankerd. Er wordt bepaald aan wie men subsidies geeft en waarvoor, hoe groot die subsidies zijn, hoe de samenwerking verloopt met de organisaties die worden gesubsidieerd en hoe die organisaties worden gecontroleerd. Dat zijn allemaal componenten van het subsidiekader in de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019, dat oplegt dat die dingen formeel wettelijk worden geregeld.

De spreker komt dan tot de kern van het ontwerp van decreet. Een Vlaams erfgoednetwerk is een privéorganisatie. Het wordt mogelijk gemaakt om vzw's of stichtingen te erkennen, maar een belangrijke nuance is dat die organisaties in hun statuten de componenten moet opnemen die in het decreet staan. De verwachtingen van de Vlaamse overheid moeten daarin worden vermeld. Het is geen omgekeerde wereld: de Vlaamse overheid bepaalt de spelregels en de organisaties moeten die volgen.

De essentie van de werking van een erfgoednetwerk is het beheren van een portfolio aan erfgoedlocaties. Dat gaat over alle soorten erfgoed, inclusief varend erfgoed, en de verhalen achter al die locaties, die bij uitstek Vlaamse deelverhalen zijn, moeten een bindend geheel vormen. De locaties moeten iconisch zijn en de

lokale of regionale draagkracht overstijgen. Denk aan het kasteel van Heers als een voorbeeld bij uitstek van die twee aspecten. De locaties moeten uiteraard ook exemplarisch worden beheerd en ontwikkeld. Het gaat dus evengoed over beheer als over ontwikkeling. Dat is een duidelijke kanttekening: niet alleen het restaureren maar ook het vervolg is belangrijk. Het blijft zo dat de Vlaamse overheid aan een netwerk locaties kan toewijzen. Dat blijven een belangrijke kernopdracht en een verwachting, maar het is ook mogelijk dat een organisatie zelf autonoom een portfolio verder ontwikkelt, locaties zoekt die in het verhaal van Vlaanderen passen en die dat verhaal kunnen verrijken. Het ene sluit het andere niet uit.

Het portfolio dient als basis voor alles wat de organisatie doet. Er werden een aantal criteria vastgelegd over wat het portfolio moet aantonen. Het moet eigenlijk het verhaal van Vlaanderen vertellen. Elke erfgoedlocatie heeft zo'n verhaal in zich. Het verhaal van Vlaanderen werd bewust niet gedefinieerd in het ontwerp van decreet maar het werd voor een stuk aan de creativiteit en de pragmatiek overgelaten welk potentieel de locaties in het portfolio van een organisatie in zich hebben. Dat ziet men ook bij buitenlandse voorbeelden. Het is perfect mogelijk om een deelverhaal te brengen. De vereniging Hendrick de Keyser Monumenten in Nederland beheert woonlocaties en brengt aan de hand van een aantal symbolische kernlocaties het verhaal van wonen in Nederland. Dat is zeker ook een mogelijk thema voor een Vlaams erfgoednetwerk.

De organisaties moeten erfgoedzorg etaleren. Alle mogelijkheden daartoe moeten worden benut. Er mag worden verkend en geëxperimenteerd; dat wordt zelfs verwacht. De organisatie krijgt de luxe om dat te kunnen doen. Hedendaagse oplossingen zijn geen taboe. Men wil er ook voor zorgen dat het erfgoed van morgen wordt gecreëerd. Erfgoed gaat niet alleen over gisteren. Het werd op een gegeven moment gecreëerd en erfgoednetwerken moeten dat ook kunnen.

Het genereren van eigen inkomsten is een belangrijke verwachting die al lang ook voor de Stichting Vlaams Erfgoed en de rechtsopvolgers gold. Noch in het ontwerp van decreet noch in het uitvoeringsbesluit worden daaraan al concrete cijfers verbonden. Het is wel een uitgangspunt. Het zal afhangen van welk soort portfolio een organisatie die kandideert in handen heeft en wat dat aan eigen inkomsten kan genereren. Dat zal evolueren naargelang de situatie.

Het netwerk moet zich vanuit zijn lokale werking op sites inschakelen in een netwerk van erfgoedactoren dat lokaal actief is. Er zijn ook verwachtingen over het verhogen van het draagvlak. Vanouds is vrijwilligerswerking een belangrijke verwachting voor zo'n organisatie. Publieksparticipatie, met onder andere Open Monumentendag, een van de meest succesvolle culturele evenementen, blijft een belangrijke doelstelling.

Het subsidiekader legt op dat men een organisatie moet kunnen controleren. Dat was licht verwaterd voor Herita in de loop der jaren. Een aantal dingen worden nu opnieuw geformaliseerd. Daarin kan men aantal dingen herkennen uit de oorspronkelijke statuten van de Stichting Vlaams Erfgoed. Er moet opnieuw een vertegenwoordiging van de Vlaamse overheid in de raad van bestuur zijn, namelijk twee vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering en een vertegenwoordiger van het agentschap Onroerend Erfgoed. Er kunnen twee regeringscommissarissen worden toegevoegd die een aantal dingen ook vanuit hun positie kunnen controleren, namelijk een meer financieel beslagen persoon en iemand die meer inhoudelijk controleert, die kunnen rapporteren aan de Vlaamse Regering als er bepaalde problemen opduiken.

Het instrument om de samenwerking vlot te laten verlopen is de vijfjaarlijkse samenwerkingsovereenkomst, met als voornaamste componenten een businessplan en een meerjarenplanning voor het beheer van sites. Er worden redelijk wat

subsidies mogelijk gemaakt maar daarvoor moeten er vooraf natuurlijk inschattingen worden geboden door middel van het businessplan. De evaluatie wordt meer uitgespit in het uitvoeringsbesluit. Er wordt voorzien in financiële en inhoudelijke evaluatiemomenten in de loop van die vijf jaar. Het is altijd mogelijk om de stekker uit de samenwerking te trekken als de samenwerking echt niet vlot verloopt – waar men uiteraard niet van uitgaat.

De kers op de taart is dat er wordt voorzien in een kader voor het subsidiëren van organisaties. Herita krijgt vandaag een werkingssubsidie voor personeel en werking en kan gebruikmaken van erfgoedpremies voor het restaureren en onderhouden van erfgoedlocaties. In het ontwerp van decreet wordt daar een potentieel totaalpakket van gemaakt met drie soorten subsidies: om te beginnen een werkingssubsidie, ten tweede beheersubsidies op basis van voorafgaande inschattingen zodat de organisatie die erkend wordt niet meer langs het premieloket zal moeten gaan, en ten derde eventueel een subsidie voor uitbreiding van het portfolio als dat nodig wordt geacht. Subsidies staan als mogelijkheid vermeld in het ontwerp van decreet, maar ze worden natuurlijk niet vanzelf toegekend. Bij elke samenwerkingsovereenkomst zal worden bekeken wat er mogelijk is en wat er nodig is. Dat is dus een sleutelmoment. Erfgoednetwerken zullen ook niet langer kunnen gebruikmaken van premiestelsels of andere voordelen die door het agentschap Onroerend Erfgoed worden aangeboden. Alle ondersteuning door het agentschap zal via het subsidiekader gebeuren.

2. Algemene bespreking

2.1. Vragen en opmerkingen van Manuela Van Werde

Voor *Manuela Van Werde* lijkt het niet te vroeg dat het huidige decreet, dat dateert van 1994, nu aangepast wordt. Er zijn veel uitdagingen in de onroerend-erfgoedzorg. De Stichting Vlaams Erfgoed was voor haar tijd in de politiek, maar zij heeft nog wel een stuk van de geschiedenis van Herita meegemaakt en dat was een woelige periode. Tijdens de vorige regeerperiode vertrokken er ongeveer vijftig medewerkers, ofwel uit onvrede met de manier waarop de organisatie geleid werd ofwel omdat ze ontslagen werden. De spreker geeft toe dat er toen veel probleemsites in de portefeuille zaten en dat de financiering nipt was – en dat is nog een understatement.

Zij meent dat men met de huidige directeur heel goed zit. De minister heeft eerst en vooral meer middelen toegekend. Dat is al een heel groot voordeel, maar zij ziet ook een frisse nieuwe aanpak en een andere manier van omgaan met en denken over onroerend erfgoed. Zij heeft bijvoorbeeld enkele weken eerder het kasteel van Heers bezocht. Er is een besef gekomen dat er voor dat monument niet meer met het pincet kan worden gerestaureerd. Men kan niet meer de laatste krul in het stucwerk opnieuw laten restaureren, dat zou middelen vragen die niet meer te verantwoorden zijn tegenover de belastingbetaler. Maar er wordt nagedacht over hoe het monument in de verschillende restauratiefasen toch relevant kan worden voor de gemeenschap. Zeker bij het kasteel van Heers is er een grote betrokkenheid van vrijwilligers.

Het is volgens de spreker uiteraard een goede zaak dat de decretale basis voor de financiering nu wordt uitgebreid, want de financiële middelen blijven de crux om de restauratie van een monument aan te pakken. Zij heeft het dan niet alleen over de bouwtechnische aspecten maar ook over de publiekswerking, de communicatie en dergelijke.

Zij uit toch een paar kleine bezorgdheden. Als het netwerk heel snel groeit, gaat men dan niet interen op de middelen? Wat zal de verhouding zijn met Toerisme Vlaanderen? Er moet een goede samenwerking zijn als ze elkaar niet in de weg

willen lopen. De spreker meent dus dat dat het best wordt opgenomen in een beheersovereenkomst.

2.2. Vragen en opmerkingen van Maxim Veys

Maxim Veys verklaart dat de Vooruitfractie het een goede zaak vindt dat de Vlaamse overheid een duidelijk en rechtszeker kader vastlegt voor samenwerking met erfgoedorganisaties zoals Herita. In die zin vindt hij het ontwerp van decreet zeker een stap vooruit, maar het is een zeer algemeen en beperkt ontwerp van decreet. Veel modaliteiten en concrete bepalingen moeten nog via het uitvoeringsbesluit en de vijfjaarlijkse samenwerkingsovereenkomst volgen. Voor de spreker is het dus onmogelijk om een volledige beoordeling van het ontwerp van decreet te maken en bijgevolg zal hij zich onthouden bij de stemming.

2.3. Vragen en opmerkingen van Kristof Slagmulder

Kristof Slagmulder stelt dat er bij de opmaak van dit ontwerp van decreet nog een aantal onduidelijkheden bleken te zijn. Hij las dat het volgens de Strategische Adviesraad voor Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed (SARO) onduidelijk is in hoeverre de Vlaamse Regering ook nog andere Vlaamse erfgoednetwerken wil erkennen. Verschillende bepalingen in het ontwerp van decreet zouden niet geformuleerd zijn vanuit het oogpunt van de toekomstige erkenning van meerdere Vlaamse erfgoednetwerken. Daarover werd verduidelijking gevraagd en in zijn reactie liet de minister weten dat er naast Herita meerdere erfgoednetwerken kunnen worden erkend, op voorwaarde dat ze zich schikken naar het ontwerp van decreet. De spreker las ook dat het niet de ambitie is om een kader te bieden voor organisaties met een meer lokale uitstraling, maar dat organisaties die kunnen voldoen aan de decretale kriteriën, wel in aanmerking komen voor erkenning. Zijn vraag is dus of dat proces nu al bezig is en er nu al andere organisaties naast Herita zijn waarvan de minister weet dat ze misschien in aanmerking zouden kunnen of willen komen, of is dat totaal nog niet aan de orde?

De Raad van State stelde de vraag waarom het verhaal van Vlaanderen niet beter wordt gedefinieerd. Het verhaal van Vlaanderen is inderdaad subjectief. Dat heeft men gezien bij de discussie over de Canon van Vlaanderen: wat voor de ene in het verhaal van Vlaanderen hoort, kan voor de andere daarin geen plaats hebben. Die vlag kan dus heel wat ladingen dekken maar het verhaal van Vlaanderen is toch een van de voorwaarden om erkend te worden. Wat als daar uiteindelijk toch discussie over bestaat? Wat zal de minister dan doen? Of zal hij dat toch nog verder verduidelijken in het uitvoeringsbesluit?

2.4. Vragen en opmerkingen van Joke Schauvliege

Joke Schauvliege vindt het positief dat er een solide rechtsbasis wordt geboden voor de samenwerking en de ondersteuning. Er zijn al heel wat organisaties werkzaam op het terrein omdat we zo'n rijke geschiedenis en uitgebreid patrimonium hebben. Het is natuurlijk zeer goed dat er nu meer zal kunnen worden samengewerkt, maar de spreker blijft toch ook wat op haar honger over hoe dat concreet zal worden in de praktijk. Hoe ziet de minister dat? Kan hij daar wat toelichting bij geven?

De spreker merkt ook dat er een aantal strenge voorwaarden wordt opgelegd om te worden erkend. Zij vindt dat positief en logisch, maar hoe de selectie uiteindelijk zal gebeuren is haar nog niet zo duidelijk. Kan daar ook nog wat toelichting bij gegeven worden?

In artikel 6 wordt bepaald dat de regering aan een erfgoednetwerk ook bijzondere opdrachten kan toekennen. Wat verstaat men daar precies onder?

Ten slotte draait het ook bij onroerend erfgoed altijd om geld. Er is sprake van subsidies. Heeft de minister al een idee wat dat concreet zal betekenen?

2.5. Antwoorden van de minister

Minister *Matthias Diependaele* schetst eerst wat zijn eigen evolutie in zijn gedachtegang over Herita is geweest. Bij zijn aantreden als minister in 2019 bleek Herita inderdaad niet goed te werken. Er waren heel wat problemen mee. Er waren ook al pogingen geweest om dat recht te trekken, maar die hadden tot dan toe geen resultaat. De minister had toen het idee om Herita nog tijd te geven tot het einde van de erkenning en er dan mee te stoppen als de werking niet rechtgetrokken zou zijn. Op een bepaald moment kreeg hij bericht dat er een nieuwe directeur werd aangesteld bij Herita. Dat vond hij totaal niet leuk, om een reden waar hij nu niet op terugkomt, maar die nieuwe directeur heeft wel een gigantische omwenteling veroorzaakt bij Herita. Het werd hem vooraf ook duidelijk gemaakt dat Herita niet deed wat de overheid ervan verlangte en dat hij moest weten waaraan hij begon.

Herita zat dus eerder in een uitdoofscenario als die situatie op anderhalf jaar niet gekeerd zou worden. De directeur is daar wonderwel in geslaagd en nu ziet men de omgekeerde beweging met het personeelsverloop: de betere mensen van andere erfgoedorganisaties gaan daar weg om bij Herita aan de slag te gaan. Herita is dus echt een referentiepunt geworden en dat is exact de bedoeling. Het is het speerpunt van het erfgoedbeleid in Vlaanderen. De situatie is dus helemaal omgekeerd en dat is het werk van de nieuwe leidinggevende. Dat moet gewaardeerd worden, vindt de minister, en dat geeft de mogelijkheid om nu effectief een decreetale basis uit te werken om ervoor te zorgen dat dat nieuwe momentum kan doorgroeien. De Vlaamse Regering kon daarbij dus niet achterblijven. Er werd ook al in de nodige middelen voorzien in de begroting en de minister meent te begrijpen dat dat fundament niet in vraag wordt gesteld. Dat is een goede zaak.

Het is niet zo dat de erfgoednetwerken carte blanche krijgen. Ze moeten wel degelijk per site een businessplan hebben. Ze moeten aantonen dat er meerwaarde is. Het is ook de afspraak dat het niet de bedoeling kan zijn dat de minister alleen maar alle probleemdossiers – lees: dure dossiers – binnenkrijgt maar dat er ook inkomsten tegenover moeten kunnen staan. Het Franse voorbeeld beheert een honderdtal sites, maar daar zitten een paar zeer grote tussen, onder andere de Mont-Saint-Michel en Carcassonne, die veel inkomsten opbrengen waarmee andere sites die verlieslatend zijn overeind worden gehouden. Dat is ook wat de minister voor ogen heeft voor Herita. Herita moet waken over dat evenwicht. Aan de andere kant mag de Vlaamse overheid ook niet zomaar alle probleemgevallen bij Herita onderbrengen, wat ook niet gebeurt.

Het feit dat niet alles tot in detail geregeld is in het ontwerp van decreet is de logica zelf en de normaalste zaak ter wereld, maar als dat iemand kan helpen als excuus om zich te onthouden, gunt de minister hem dat.

De minister is wel verwonderd dat er vragen worden gesteld bij het verhaal van Vlaanderen, want dat is nu net wat men wil brengen. Hij gaat overal waar hij kan erfgoed uitleggen als de materiële uitdrukking van wie wij zijn als samenleving. Als men alle soorten erfgoed naast elkaar legt, begrijpt men bijvoorbeeld dat religieus erfgoed met kerken, kathedralen en begijnhoven het katholieke verleden toont dat tot vandaag doorwerkt in kerstmarkten en zo meer, dat industrieel erfgoed zoals het stadhuis van Zottegem in een voormalige onderbroekenfabriek het textielverleden van Vlaanderen toont en dat varend erfgoed, handelsbeurzen of de mijnsites in Limburg wijzen op onze ondernemingszin die tot vandaag blijkt uit het feit dat er in Vlaanderen per hoofd van de bevolking de meeste ondernemers zijn van West-Europa.

Al die soorten erfgoed zijn puzzelstukjes van onze Vlaamse identiteit en van het verhaal van Vlaanderen. Aan Herita wordt net gevraagd om dat verhaal ook uit te drukken. Als men dat in een heel klein vakje wil stoppen en het wil overladen met allerlei voorwaarden, dan zou de minister dat een bijzonder slecht idee vinden. De Raad van State mag dat vinden, maar de minister niet. Hij meent dat men de openheid moet hebben om dat verhaal zo breed mogelijk te vertellen als uitdrukking van de Vlaamse identiteit. Dat is ook de kern van het erfgoedbeleid dat hij de laatste jaren heeft gevoerd en dat mensen ook aanspreekt. Zij herkennen zich in de discussies die werden gevoerd over het Gravensteen, Ramskapelle, de kraan in Temse enzovoort, omdat dat niet alleen gebouwen van steen of hout zijn waaraan zij voorbijlopen. Zij herkennen zichzelf daarin en daar raakt men dan ook niet zomaar aan. Als men daaraan wil raken, moet men zorgen voor voldoende overleg om iedereen mee te krijgen, wat niet altijd lukt, net omdat het mensen in hun eigen persoonlijkheid raakt. In die zin vindt de minister dat men in het verhaal van Vlaanderen vooral het gemeenschapsvormende en het verbindende van erfgoed moet zien. Daarom werd dat ingeschreven in het ontwerp van decreet en moet dat invulling krijgen op een zo breed mogelijke manier. De minister heeft niet de intentie om dat al te veel te beperken.

2.6. Antwoorden van het agentschap Onroerend Erfgoed

Serge Defresne gaat nog kort in op enkele technische punten. Het is inderdaad mogelijk om meerdere erfgoednetwerken te erkennen. Het ontwerp van decreet gaat daar expliciet van uit. Men verwacht niet dat het er heel veel zullen worden want er zijn gewoon weinig organisaties met dat soort schaal. Dat is dus een beetje af te wachten maar het is in theorie mogelijk dat er meerdere netwerken zullen opereren.

Joke Schauvliege had nog een vraag over de bijzondere opdrachten in artikel 6. Dat werd ingeschreven als mogelijkheid om bij het begin van elke regeerperiode een afweging te maken van welk soort opdrachten en welk soort beleidsthema's er op dat moment leven en wat Herita of een ander netwerk zou kunnen betekenen als partner om die dingen uit te voeren. Dat zal bij het begin van elke beleidsperiode worden bepaald. Men ambieert eigenlijk om zo veel mogelijk de erkenningen in het begin van een regeerperiode te situeren, net om ervoor te kunnen zorgen dat de organisatie maximaal inspeelt op wat de Vlaamse Regering op dat moment belangrijk vindt.

3. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Artikel 1

Er zijn geen opmerkingen. Artikel 1 wordt aangenomen met 9 stemmen.

Artikel 2 tot en met 14

Er zijn geen opmerkingen. Artikel 2 tot en met 14 worden aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

4. Stemming over het volledige ontwerp van decreet

Het volledige ontwerp van decreet over Vlaamse erfgoednetwerken wordt ten slotte aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

Kurt DE LOOR,
voorzitter

Manuela VAN WERDE,
verslaggever